

ekonomický týždenník

OBSAH

■ Zaujalo nás: Takmer pätina Slovákov má vyššiu kvalifikáciu než aká je potrebná na výkon ich práce	3
■ Čo nové vo svete: Čína sa chce striasť špekulantov	4
■ Euro pobožkalo hladinu 1,3800 EURUSD	5
■ Pri rozhodnutí ECB bude mať hlavné slovo guvernér Draghi	5
■ Ropa Brent minulý týždeň zlacnela pod 110 dolárov za barel	6
■ Ceny na Slovensku sa podľa HICP indexu medziročne nezmenili	6
■ Slovenskí priemyselníci predávali v januári svoju produkciu o – 2,5 % lacnejšie	7
■ Zlepšovanie nálady v slovenskej ekonomike sa vo februári zastavilo	7
■ Nezamestnanosť v eurozóne aj v januári na úrovni 12,0 %	8
■ Cenová hitparáda: Medziročne sme si v úvode roka najviac priplatili za zemiaky. Cukor, vajcia a rožky boli o vyše desatinu lacnejšie.	9
■ Rebríček týždňa: Za dva mesiace roka 2014 zdražela káva na svetovom trhu o viac ako 62 %	10
■ Kalendár udalostí 10. týždňa	11
■ Predikcie podľa Poštovej banky	11

Tento dokument slúži ako doplnkový informačný materiál pre klientov Poštovej banky, a.s. [ďalej ako „banka“]. Informácie a názory v ňom uvedené boli získané zo zdrojov, ktoré boli považované za spoľahlivé, avšak banka neposkytuje žiadnu záruku za ich úplnosť a správnosť. Taktiež tento dokument nie je ponukou alebo propagáciou nákupu alebo predaja ktoréhokoľvek finančného produktu. Tento dokument môže byť reprodukováný alebo publikovaný len s menom Poštovej banky. Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, analyzy@pabk.sk

Zaujalo nás:

Takmer pätina Slovákov má vyššiu kvalifikáciu než aká je potrebná na výkon ich práce

Mať vo vrecku maturitné vysvedčenie či vysokoškolský diplom dnes už zväčša nestačí. **Ak sa chceme na pracovnom trhu uplatniť, treba vyštudovať oblasť, o ktorú je zo strany zamestnávateľov záujem. Inak sa môžeme ľahko ocitnúť medzi takzvanými prekvalifikovanými zamestnancami, ktorí robia prácu, na ktorú by im stačilo aj nižšie vzdelanie.** Potvrdil to aj prieskum OECD realizovaný v roku 2012, ktorého sa zúčastnilo 24 krajín sveta vrátane 16 členov EÚ.

Podiel ľudí, ktorí majú VYŠŠIU kvalifikáciu, než aká je potrebná na výkon ich práce			
krajina	podiel v %	krajina	podiel v %
Taliansko	13,3	ČR	20,6
Holandsko	14,8	Rakúsko	21,0
Belgicko	15,8	Kórea	21,2
Cyprus	15,9	Španielsko	21,7
Poľsko	16,4	Nemecko	23,2
Fínsko	16,8	Estónsko	26,5
Slovensko	18,0	Kanada	26,8
Dánsko	18,4	Írsko	27,2
Švédsko	18,7	Austrália	27,8
USA	19,7	V. Británia	29,9
Nórsko	19,8	Japonsko	31,1

Zdroj: Poštová banka podľa OECD, 2012

Takmer pätina pracujúcich Slovákov je prekvalifikovaná. To znamená, že majú vyššie vzdelanie, než aké je potrebné na získanie ich pracovného miesta. Práve do tejto skupiny spadá aj mnoho slovenských stredoškôľakov a vysokoškôľakov, ktorí nevyštudovali „ten správny odbor“, o ktorý je na pracovnom trhu záujem. V podmienkach vysokej nezamestnanosti, aká na Slovensku panuje, je potom hľadanie práce pre nich doslova zaťažkávavou skúškou. A mnohí z nich sú v snahe vymeniť úrad práce za pracovné miesto nakoniec ochotní prijať aj pozíciu, na ktorú by im stačilo nižšie vzdelanie. Príčinu takéhoto stavu môžeme hľadať aj v nedostatočnom prepojení medzi vzdelávacím systémom a trhom práce. Na pracovný trh v dôsledku toho každým rokom pribúdajú absolventi, ktorí sú síce vzdelaní, no po ich kvalifikácii nie je zo strany zamestnávateľov dostatočný dopyt.

Vyššiu než požadovanú kvalifikáciu zvyknú mať napríklad aj cudzinci, ktorí prišli za prácou na Slovensko alebo zamestnanci pracujúci na polovičný úväzok. V kategórii prekvalifikovaných pracovníkov by sme ale určite našli aj takých, ktorí si vybrali prácu s nižším požadovaným vzdelaním dobrovoľne. Motívom môže byť pritom viacero.

Napríklad snaha zažívať menej stresu či mať viac voľného času na starostlivosť o rodinu alebo na svoje vlastné koníčky a záľuby.

V mnohých vyspelých ekonomikách je ale podiel ľudí vykonávajúcich prácu, na ktorú by im stačilo aj nižšie vzdelanie, vyšší ako na Slovensku. Rebríčku prekvalifikovaných pracovníkov kralujú Japonci [až takmer tretina], nájdeme tu však aj ďalšie vyspelé krajiny ako Veľkú Britániu, Austráliu, Írsko, Kanadu či Nemecko. Naopak, najnižší podiel prekvalifikovaných zamestnancov evidovali Taliansko a Holandsko.

Podiel ľudí, ktorí majú NIŽŠIU kvalifikáciu, než aká je potrebná na výkon ich práce			
krajina	podiel v %	krajina	podiel v %
Slovensko	4,1	Belgicko	13,6
ČR	7,8	Austrália	13,9
Japonsko	8,0	Rakúsko	14,1
Poľsko	9,2	Fínsko	14,3
Španielsko	9,5	Kanada	14,7
Dánsko	10,0	Nórsko	15,2
Kórea	10,7	Írsko	15,7
Nemecko	11,1	Cyprus	15,8
Estónsko	12,2	Holandsko	17,6
V. Británia	12,5	Švédsko	21,2
USA	12,8	Taliansko	22,4

Zdroj: Poštová banka podľa OECD, 2012

Spomedzi krajín, ktoré sa zúčastnili prieskumu OECD, **Slovensko vykázalo najnižší podiel pracovníkov [len 4,1 %] s kvalifikáciou nedostatočnou na výkon ich práce. Len každý dvadsiaty piaty Slováč tak vykonáva prácu, na ktorú nemá dostatočné vzdelanie.** S podielom zhruba 8 % nasledujú susedná Česká republika a Japonsko. Na druhej strane ale až vyše pätina Talianov a Švédov je vzhľadom na svoju prácu nedostatočne kvalifikovaná.

V prípade ľudí s nedostatočnou kvalifikáciou si ale treba uvedomiť, že sa často jedná o pracovníkov, ktorí praxou získali potrebné skúsenosti na vykonávanie svojej práce, hoci nemajú dostatočné vzdelanie. Na mnohé pracovné pozície je štandardne vyžadovaný vysokoškolský diplom, často ale z pracovných pohovorov vzídu víťazne uchádzači síce s nižším vzdelaním, ale bohatými pracovnými skúsenosťami.

Čo nové vo svete:

Čína sa chce striasť špekulantov

SLOVENSKO: V noci na piatok sa Slovensko dočkalo vcelku dobrej správy. Agentúra Fitch potvrdila ratingové hodnotenie Slovenska na úrovni A+ so stabilným výhľadom a opäť vyzdvihla náš bankový sektor, ktorý patrí medzi najstabilnejšie v Európe. Tohtoročný rast slovenskej ekonomiky by mal patriť v rámci eurozóny medzi tie rýchlejšie a podľa odhadu agentúry Fitch dosiahne 2,4 %. Miera nezamestnanosti však podľa agentúry zostane i naďalej v okolí úrovne 14 %. Rating Slovenska v očiach agentúry by mohlo zhoršiť neuskutočnenie dôveryhodnej fiškálnej konsolidácie, ktorá by zabránila ďalšiemu rastu verejného dlhu. Naopak, lepšie ratingové hodnotenie by si Slovensko vyslúžilo v prípade udržateľného hospodárskeho rastu a súčasného znižovania zadlženosti.

EUROZÓNA: Podľa novej zimnej prognózy Európskej komisie [EK] vzrastie tento rok ekonomika eurozóny o 1,2 %. V porovnaní s jesennou prognózou by tak mal byť hospodársky rast eurozóny o 0,1 p. b. rýchlejší. Očakávaný rast cien v eurozóne naopak komisia okresala len na 1,0 %, teda polovicu inflačného cieľa Európskej centrálnej banky [ECB]. Stupňujú sa tak očakávania, že ECB tento týždeň pristúpi k ďalšiemu uvoľneniu menovej politiky. Slovensku Európska komisia predpovedá v tomto roku medziročný rast HDP o 2,3 %, čím sa presne trafila do prognózy analytického tímu Poštovej banky. V budúcom roku 2015 by mala slovenská ekonomika podľa EK vzrásť o 3,2 % a takýto rast by sa už mohol podpísať aj pod výraznejšiu tvorbu pracovných miest.

TALIANSKO: Nová talianska vláda pod vedením premiéra Renziho minulý týždeň získala dôveru v talianskom parlamente a následne i v senáte. Renzi, ktorý je už tretím premiérom v rade nezvoleným vo voľbách, prisľúbil okrem iného zníženie daní, konsolidáciu verejných financií či rozsiahle inštitucionálne reformy. Renziho poveril zostavením vlády taliansky prezident Napolitano pred dvomi týždňami po odstúpení Enrica Lettu a stal sa tak vo veku 39 rokov vôbec najmladším talianskym premiérom v histórii. Zaujímavé je, že polovicu 16 – člennej Renziho vlády tvoria ženy.

GRÉCKO: Grécko od minulého pondelka opäť hostí kontrolórov z radov Trojky veriteľov, ktorých úlohou je zhodnotiť pokrok krajiny v napĺňaní cieľov dohody o záchranom programe. Grécko stále nedostalo tranžu pomoci, ktorá mala byť pôvodne uvoľnená ešte v poslednej štvrtine roka 2013. Dôvodom je nesúlad medzi gréckymi predstaviteľmi a Trojkou v hodnotení pokroku a otázkach rekapitalizácie bankového sektora. Zatiaľ čo grécka strana predpokladá, že na rekapitalizáciu bánk bude potrebné vyčleniť cca 6 mld. EUR, odhad medzinárodných veriteľov je trikrát vyšší. Ak k dohode dôjde a závery misie Trojky budú pozitívne, odkladaná tranža pomoci by mohla byť Grécku uvoľnená v marci.

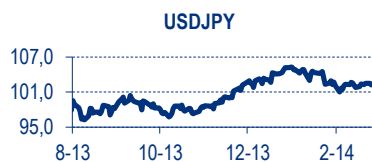
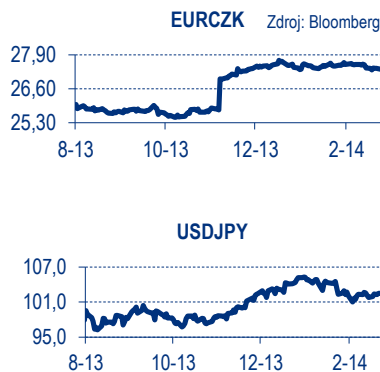
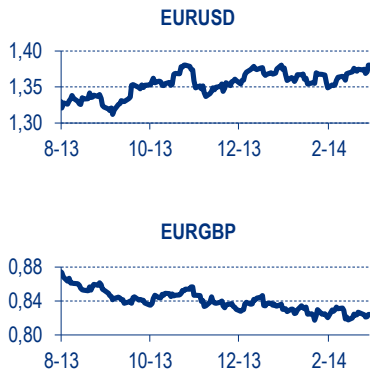
Výnosy z 30 – ročných gréckych dlhopisov minulý týždeň po prvýkrát od apríla 2010 poklesli pod hladinu 7 % a lokálny akciový index poskočil na dvaapoločné maximum po tom, ako sa grécki predstavitelia priblížili k dohode so zástupcami Trojky ohľadom rekapitalizácie lokálnych bánk. Grécku tiež prospela správa, že si s dodávateľom zazmluvnilo nižšie ceny dodávok zemného plynu.

UKRAJINA: Negatívny vývoj aj uplynulý týždeň pokračoval na ukrajinskej hrivne, ktorá voči doláru oslabilila už nad hladinu 11 hrivien za americký dolár. Od začiatku roka stratila hrivna voči doláru viac ako štvrtinu svojej hodnoty. Ukrajinská mena je tak voči doláru historicky najslabšia a centrálna banka ju už nedokáže podporovať intervenciami vzhľadom na klesajúci stav devízových rezerv. Situácia na Ukrajine, ktorá nevyhnutne potrebuje zahraničnú finančnú pomoc, aby sa vyhla bankrotu, negatívne ovplyvňuje aj okolité krajiny z regiónu strednej a Východnej Európy. Ukrajina tak zostáva témou číslo jedna aj tento týždeň.

RUSKO: Riadne zasadnutie menového výboru ruskej centrálnej banky bolo naplánované na 14. marca. Vývoj vo východnej Európe, narušenie finančnej stability, historické minimá rubľu a rastúce riziko inflácie sa však postarali o to, že ruskí centrálni bankári pristúpili tento pondelok mimo kalendár k zvýšeniu základnej úrokovej sadzby z 5,50 % na 7,00 %. Základnú úrokovú sadzbu pritom Bank Rossii držala bez zmeny posledný rok a pol.

ČÍNA: Oslabovanie už niekoľko dní sprevádza aj čínsky jüan alias renminbi. Voči americkému doláru oslabilila čínska mena už na najnižšiu úroveň od mája 2013, keď prerazila hladinu 6,15 jüanov za dolár. Prsty v tom údajne má čínska centrálna banka PBoC, ktorá chce odstrašiť špekulantov ešte predtým, ako pristúpi k rozšíreniu fluktuálneho pásma svojej meny. Čínsky jüan totiž voči doláru takmer nepretržite posilňoval od leta 2005, čo využívali mnohé ázijské hedžové fondy na takmer isté zisky.

Euro pobozkalo hladinu 1,3800 EURUSD

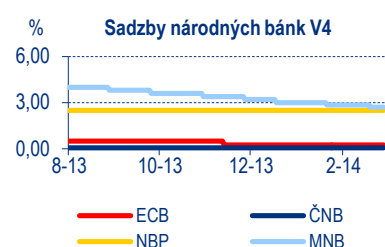
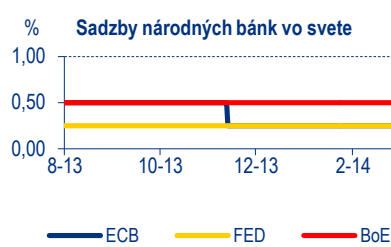
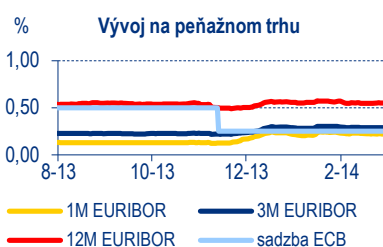
Hoci v úvode pondelkového obchodovania euro voči doláru posilnilo na úroveň 1,3770 EURUSD, svoje zisky udržať nedokázalo a v celodennom zúčtovaní napokon skončilo nepatrne slabšie. Dobrou správou pre euro boli lepšie než očakávané výsledky prieskumov Ifo z Nemecka, ktoré poskočili až na dvaapoločné maximum. V ďalšej časti obchodovania však prevládli špekulácie o marcovom zásahu ECB, ktoré poslali euro nadol. V utorok euro spočiatku rástlo, keď ťažilo zo všeobecného oslabovania amerického dolára voči košu mien. Popoludní bola zverejnená spotrebiteľská nálada v USA, ktorá zaostala za januárom i očakávaniami. Na eurodolárovom páre tak nastal krátkodobý výkyv, keď euro najskôr

oslabilo na 1,3720 EURUSD, no následne straty vymazalo a posilnilo na úroveň 1,3750 EURUSD, v okolí ktorej napokon obchodovanie aj uzavrelo. Ani streda nebola z pohľadu makroekonomických ukazovateľov zvlášť zaujímavá a pozornosť obchodníkov sa tak sústredila skôr na komentáre predstaviteľov centrálnych bánk a ich blížiacie sa zasadnutia. Dopoludnia sa euro voči doláru obchodovalo v okolí úrovne 1,3740 EURUSD. S príchodom amerických obchodníkov však euro začalo oslabovať a pohoršilo si pod hladinu 1,3700 EURUSD, pričom dokonca otestovalo aj úroveň 1,3660 EURUSD. Po relatívne hluchej prvej polovici týždňa bol štvrtok na zverejnenia bohatší a priniesol hneď niekoľko zaujímavých dát. Tie však euru veľmi neprospešili a postarali sa o jeho pokles hlbšie pod hladinu 1,3700 EURUSD. Euro už počas európskej seansy otestovalo aj technickú úroveň 1,3650 EURUSD, ktorá predstavuje kľzavý priemer kurzu za 50 dní. Po príchode amerických obchodníkov k monitorom sa však euro odrazilo nahor a prerazilo hladinu 1,3700 EURUSD bez toho, aby sa na trhu objavili zásadnejšie správy. Posilňovanie eura pokračovalo aj v piatok, keď Štatistický úrad EÚ [Eurostat] zverejnil predbežný údaj za februárovú infláciu v eurozóne. Tá síce zotrvala na veľmi nízkej úrovni 0,8 %, no prekonalala očakávania trhu a postarala sa tak o posilnenie eura. Rýchlejšia rast cien totiž znižuje stávky na ďalšie uvoľnenie menovej politiky zo strany ECB. Posledný februárový deň euro voči doláru uzavrelo na hladine 1,3800 EURUSD a za celý mesiac si tak polepšilo o 1,0 %.

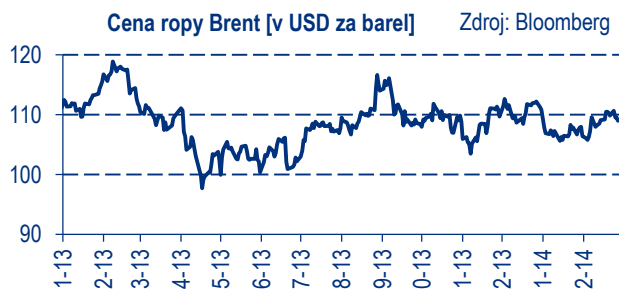
Kurzy mien nášho regiónu zaznamenali v zúčtovaní za celý minulý týždeň len nepatrné zmeny. Česká koruna posilnila voči euru o 0,2 % na 27,330 EURCZK a posilnenie rovnako o 0,2 % na úroveň 309,60 EURHUF zaznamenal aj maďarský forint. Jediné poľský zlotý minulý týždeň voči euru strácal, keď si pohoršil o - 0,2 % na piatkovú úroveň 4,1610 EURPLN.

Pri rozhodnutí ECB bude mať hlavné slovo guvernér Draghi

V stredu 5. marca zasadne poľská centrálna banka [NBP], ktorá s najväčšou pravdepodobnosťou svoju základnú úrokovú sadzbu zo súčasnej úrovne 2,50 % meniť nebude. V prípade štvrtkového zasadnutia ECB však budúcnosť taká jasná nie je. Blížiacie sa zasadnutie ECB prináša čoraz častejšie otázku, ako budú centrálni bankári reagovať na aktuálny a očakávaný ekonomický vývoj v eurozóne. V súvislosti s rozhodovaním ECB sa objavili správy, že členovia menového výboru nie sú v otázke ďalšieho postupu jednotní a rozhodujúce slovo by tak mal mať guvernér Draghi. Ten viackrát pripustil možnosť zníženia základnej sadzby. Toľko diskutované zníženie depozitnej sadzby do záporu by však podľa aktuálnych informácií z prostredia ECB mohlo vyslať trhom problematický signál. My sa stále prikláňame skôr k názoru, že ECB základnú sadzbu z úrovne 0,25 % nezníži. Nevylučujeme však, že ECB sa napokon k uvoľneniu menovej politiky na tomto alebo ďalšom zasadnutí odhodlá. Zníženie depozitnej sadzby do záporu sa nám ale zatiaľ nezdá pravdepodobné. Zasadať bude aj britská BoE, ktorá by ale základnú úrokovú sadzbu zo súčasnej úrovne 0,50 % meniť nemala.

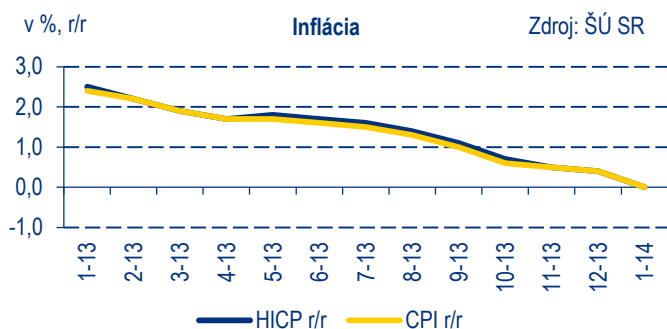
Ropa Brent minulý týždeň zlacnela pod 110 dolárov za barel

Cena ropy Brent minulý týždeň neudržala hladinu 110 dolárov za barel a pripísala si mierny pokles. V pondelok sa barel ropy Brent obchodoval za 110,64 USD za barel, no už v utorok jeho cena poklesla na 109,51 USD po tom, ako ju nadol zatlačili horšie vyhladky čínskej ekonomiky. V stredu sa severomorská ropná zmes obchodovala na takmer rovnakej úrovni ako v utorok. Vo štvrtok však došlo k ďalšiemu cenovému poklesu a ropa Brent sa predávala za 108,96 USD za barel. V piatok ropa mierne zdražela na 109,07 USD za barel, no za celý týždeň aj tak skončila v strate – 0,7 %. Víkendová eskalácia napätia na Ukrajine však v úvode tohto týždňa vyhnala cenu ropy Brent až nad hladinu 111 dolárov za barel.

Ceny na Slovensku sa podľa HICP indexu medziročne nezmenili

Ceny tovarov a služieb na Slovensku sa v januári 2014 podľa harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien [HICP] medziročne nezmenili. Rovnaký výsledok priniesol aj skôr zverejnený cenový rast podľa národného indexu spotrebiteľských cien [CPI]. Trend postupného spomaľovania rastu cien sa tak v súlade s našimi očakávaniami nezastavil. Medzimesačne, teda oproti decembru 2013, spotrebiteľské ceny na Slovensku zaznamenali nárast o 0,3 %. Vyplynulo to z údajov Štatistického úradu SR [ŠÚ SR].

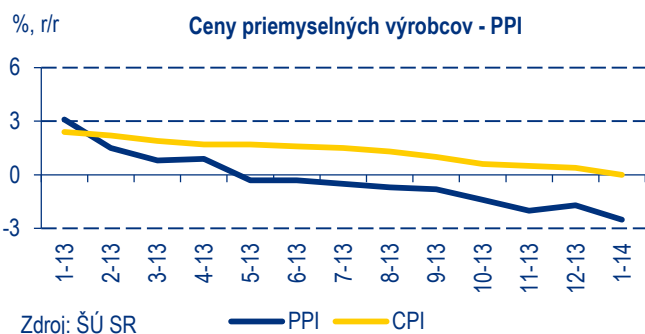
V januári 2014 sme si medziročne priplácali najmä za vzdelávanie, ktoré zdraželo o 5,4 %. Alkohol a tabak v januári zaznamenali medziročný rast cien o 2,5 %, za služby kaviarní, hotelov a reštaurácií sme si priplatili medziročne viac o 1,5 % a za zdravotníctvo o 1,1 %. Cenovky na potravinách a nealkoholických nápojoch boli v januári 2014 o 0,9 % vyššie ako v prvom mesiaci roka 2013. Na Slovensku sme tak naďalej svedkami len veľmi pomalého cenového rastu potravín. Pre porovnanie, v úvode roka 2013 dosahoval ich medziročný cenový rast až 6 %.

Medziročný pokles cien v januári tohto roka zaznamenalo viacero položiek. O – 1,6 % lacnejšie nás v dôsledku zníženia regulovaných cien vyšli bývanie a energie. Menej sme v januári zaplatili aj za služby pošty a telekomunikácií, nábytok a vybavenie domácností [v oboch prípadoch o – 1,4 %] a taktiež za dopravu [o – 1,2 %]. Približne o percento lacnejšie boli aj rozličné tovary a služby.

Oproti decembru 2013, teda medzimesačne, bol najvýraznejší nárast cien o 2,8 % evidovaný v prípade potravín a nealkoholických nápojov. Došlo tak k obratu, keďže v druhej polovici roka 2013 ceny potravín v medzimesačnom porovnaní klesali. Najvýraznejšie medzimesačné zlacnenie v januári zaznamenali odevy a obuv, ktorých ceny poklesli o – 1,9 %.

Údaje o cenovom vývoji v januári tohto roka zverejnil počas uplynulého týždňa aj Eurostat. V únii ako celku sa ceny medziročne zvýšili o 0,9 % a v eurozóne bol ich rast ešte o niečo pomalší na úrovni 0,8 % [na rovnakej úrovni bola podľa predbežného odhadu Eurostatu aj februárová inflácia]. V žiadnej krajine EÚ rast cien v januári neprekročil dve percentá. Najrýchlejšie [o 1,9 %] rástli ceny vo Fínsku a Veľkej Británii. Naopak, tri krajiny únie zaznamenali v úvode tohto roka medziročný pokles cien tovarov a služieb. Išlo pritom o Cyprus [o – 1,6 %], Grécko [o – 1,4 %] a Bulharsko [o – 1,3 %].

Slovenskí priemyselníci predávali v januári svoju produkciu o – 2,5 % lacnejšie

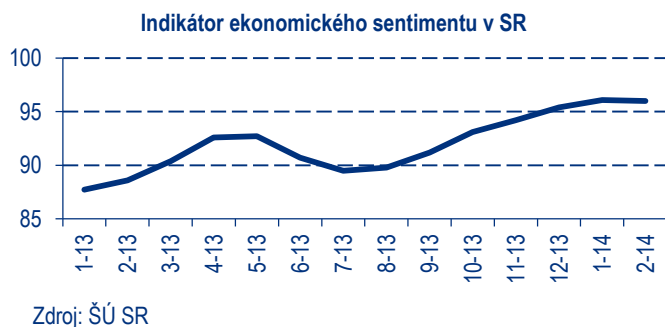

Počas uplynulého týždňa zverejnil ŠÚ SR januárový vývoj cien priemyselných výrobcov pre tuzemských odberateľov. V prvom tohtoročnom mesiaci naši priemyselníci predávali prvým odberateľom svoje produkty o – 2,5 % lacnejšie ako v úvode roka 2013. K medziročnému poklesu cien tak prišlo už po deviaty mesiac v rade.

Najvýraznejšie zlacnenie bolo evidované v dodávkach elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu a to o – 4,5 %. V ťažbe a dobývaní bol vykázaný pokles cien o – 2,1 %. V prípade dodávok vody, čistenia, odvodu či odpadov bol ale stále evidovaný rast cien, a to na úrovni 2,0 %. V samotnej priemyselnej výrobe boli ceny medziročne nižšie o – 1,4 %.

Pod januárový pokles cien v priemyselnej výrobe ako takej sa podpísali o – 7,1 % nižšie ceny koksu a rafinovaných ropných produktov. O viac než šesť percent ale išli s cenami nadol aj výrobcovia chemikálií a chemických produktov. Naopak, o 3,0 % s cenami nahor išli producenti z oblasti ostatnej výroby, opravy a inštalácie strojov.

Zlepšovanie nálady v slovenskej ekonomike sa vo februári zastavilo

Pol roka trvajúce zlepšovanie nálady v slovenskej ekonomike sa vo februári zastavilo. Indikátor ekonomického sentimentu IES sa totiž vo februári znížil na úroveň 96,0 bodu a o desatinu bodu tak zaostal za svojou januárovou hodnotou. Vyplynulo to z výsledkov, ktoré zverejnil počas uplynulého týždňa ŠÚ SR.

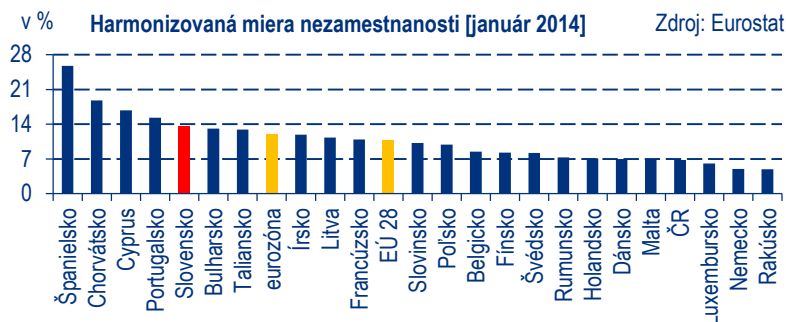
V porovnaní s vlaňajším februárom bola atmosféra v našej ekonomike lepšia o 7,4 bodu. Naďalej však výrazne zaostávala za úrovňou svojho dlhodobého priemeru [– 8,5 bodu].

Pod nepatrné medzimesačné zhoršenie nálady v našej ekonomike sa vo februári podpísalo zníženie dôvery v priemysle, v sektore služieb a aj medzi spotrebiteľmi. Zlepšenie atmosféry bolo evidované v prípade stavebníctva a obchodu.

Nezamestnanosť v eurozóne aj v januári na úrovni 12,0 %

Miera nezamestnanosti v eurozóne už niekoľko mesiacov stagnuje a dosahuje 12,0 %. V Európskej únii ako takej, do ktorej patrí o desať krajín viac, bola harmonizovaná miera nezamestnanosti v januári evidovaná na úrovni 10,8 %. Údaje zverejnil na konci uplynulého týždňa Eurostat.

Na Slovensku dosiahla harmonizovaná nezamestnanosť v januári úroveň 13,6 % a v porovnaní s poslednými mesiacmi roka 2013 sa tak znížila. Štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny [ÚPSVAR] pritom poukazovali na opačný vývoj. Po dlhej dobe však došlo k tomu, že sa miera evidovanej a harmonizovanej nezamestnanosti na Slovensku stretli, keďže aj podľa ÚPSVAR dosiahla nezamestnanosť na Slovensku v januári 13,6 %.

Slovenská nezamestnanosť je aj naďalej šiesta najvyššia v EÚ. Viac než štvrtina ekonomicky aktívneho obyvateľstva bola v januári bez práce v Španielsku a zrejme i v Grécku [krajina zatiaľ novoročné údaje neposkytla]. Vyššia miera nezamestnanosti ako nás trápí ešte aj Chorvátsko [18,8 %], Cyprus [16,8 %] a Portugalsko [15,3 %]. Naopak, najnižšia nezamestnanosť bola v prvom mesiaci tohto roka evidovaná v Rakúsku [4,9 %] a Nemecku [5,0 %].

Cenová hitparáda:

Medziročne sme si v úvode roka najviac priplatili za zemiaky. Cukor, vajcia a rožky boli o vyše desatinu lacnejšie.

Cenová hitparáda							
	Tovar	MJ	1_2013	12_2013	1_2014	m/m	r/r
1	Zemiaky konzumné	1 kg	0,49	0,66	0,66	0,00%	34,69%
2	Mlieko kyslé	1 kus	0,59	0,63	0,64	1,59%	8,47%
3	Sardinky v oleji	125 g	0,92	0,99	0,99	0,00%	7,61%
4	Čerstvé maslo	125 g	1,00	1,06	1,07	0,94%	7,00%
5	Pasterizované plnotučné mlieko	1 l	0,89	0,93	0,95	2,15%	6,74%
6	Vino hroznové biele fľaškové	1 l	2,41	2,50	2,55	2,00%	5,81%
7	Pasterizované polotučné mlieko	1 l	0,74	0,79	0,78	-1,27%	5,41%
8	Jablká	1 kg	1,17	1,21	1,23	1,65%	5,13%
9	Pivo 12 % - fľaškové	0,5 l	0,64	0,65	0,67	3,08%	4,69%
10	Tvaroh	250 g	1,13	1,16	1,18	1,72%	4,42%
11	Syr Eidamská tehla	1 kg	6,27	6,40	6,54	2,19%	4,31%
12	Jemné párky	1 kg	4,16	4,33	4,31	-0,46%	3,61%
13	Oštiepok údený	1 kg	10,64	10,84	11,02	1,66%	3,57%
14	Masť škvarená bravčová	1 kg	2,71	2,80	2,79	-0,36%	2,95%
15	Hovädzie mäso predné s kosťou	1 kg	4,70	4,76	4,82	1,26%	2,55%
16	Cestoviny vaječné	500 g	1,12	1,13	1,14	0,88%	1,79%
17	Hovädzie mäso predné bez kosti	1 kg	6,81	6,84	6,87	0,44%	0,88%
18	Chlieb tmavý	1 kg	1,32	1,32	1,33	0,76%	0,76%
19	Jogurt ovocný	150 g/ml	0,37	0,37	0,37	0,00%	0,00%
20	Bravčové pliecko bez kosti	1 kg	4,23	4,19	4,22	0,72%	-0,24%
21	Hovädzie mäso zadné bez kosti	1 kg	8,68	8,64	8,63	-0,12%	-0,58%
22	Trvanlivá saláma	1 kg	7,83	7,77	7,76	-0,13%	-0,89%
23	Zahustené sladené mlieko (SALKO)	397 g	2,17	2,03	2,14	5,42%	-1,38%
24	Bravčový bôčik	1 kg	3,73	3,72	3,66	-1,61%	-1,88%
25	Bravčová krkovička s kosťou	1 kg	4,15	4,12	4,05	-1,70%	-2,41%
26	Lahôdkový margarín	250 g	0,75	0,63	0,73	15,87%	-2,67%
27	Bravčové stehno bez kosti	1 kg	4,88	4,79	4,74	-1,04%	-2,87%
28	Kurča pitvané	1 kg	2,74	2,63	2,66	1,14%	-2,92%
29	Ryža lúpaná	1 kg	1,49	1,42	1,44	1,41%	-3,36%
30	Čokoláda mliečna	100 g	0,88	0,85	0,85	0,00%	-3,41%
31	Bravčové karé s kosťou	1 kg	4,91	4,64	4,73	1,94%	-3,67%
32	Šunková saláma	1 kg	5,02	4,88	4,77	-2,25%	-4,98%
33	Pražaná káva mletá - Štandard zmes	1 kg	12,00	10,66	11,17	4,78%	-6,92%
34	Pšeničná múka polohrubá výber	1 kg	0,49	0,44	0,45	2,27%	-8,16%
35	Jedlý olej	1 l	2,09	1,92	1,91	-0,52%	-8,61%
36	Cukor kryštálový	1 kg	1,14	0,98	1,02	4,08%	-10,53%
37	Vajcia slepačie čerstvé	10 ks	1,86	1,65	1,65	0,00%	-11,29%
38	Rožok biely obyčajný	40 g	0,06	0,06	0,05	-16,67%	-16,67%

Zdroj: Databáza Slovstat ŠÚ SR, prepočet Poštovej banky

Po mesiaci Vám opäť prinášame „**cenovú hitparádu**“, tentokrát za január 2014. Zostavujeme ju každý mesiac na základe cien 36 potravín a 2 alkoholických nápojov, ktoré Štatistický úrad SR zverejňuje v databáze Slovstat. Váha databázou zverejnených potravín sa na celkovej váhe potravín v spotrebnom koši [143 reprezentantov] podieľa viac ako 40 percentami.

Aj v januári 2014 sa na čele rebríčka udržali zemiaky, ktoré medziročne zdraželi o 34,69 %. Za nimi nasledovalo a medziročný nárast ceny o 8,47 % vykázalo kyslé mlieko. Medzi potravinami, ktoré si pripísali vyšší nárast ceny, sú aj ďalšie mliečne výrobky vrátane masla, mlieka či tvarohu.

Najvýraznejší medziročný pokles ceny [o vyše desatinu] bol vykázaný v prípade cukru, vajec a bielych rožkov. Menej ako pred rokom sme ale v obchodoch zaplatili aj za ďalších 16 sledovaných potravín vrátane viacerých výrobkov z mäsa. Ceny ovocného jogurtu medziročne stagnovali.

Najvýraznejší medzimesačný nárast ceny o 15,87 % zaznamenal lahôdkový margarín. Naopak, biele rožky oproti decembru zlacneli o šestinu.

Rebríček týždňa:

Za dva mesiace roka 2014 zdražela káva na svetovom trhu o viac ako 62 %

Úvod roka 2014 sa nesie v znamení zdražovania komodít na svetovom trhu. Ceny viacerých poľnohospodárskych komodít vzrástli od začiatku roka o viac ako 7 %. Rekordérom je káva Arabica, ktorá je už o 62,4 % drahšia ako na konci roka 2013.

komodita	jednotka	28. február 2014	31. december 2013	zmena
káva arabica	Usd cent / libra	179,8	110,7	62,4%
kukurica	Usd cent / busel	457,5	422,0	8,4%
kakao	USD / tona	2 935,0	2 709,0	8,3%
sója	Usd cent / busel	1 414,3	1 312,5	7,8%
repka	EUR / tona	394,8	366,5	7,7%
bavlna	Usd cent / libra	86,6	84,0	3,0%
cukr. trstina	Usd / libra	16,5	16,4	0,4%
jačmeň	EUR / tona	207,0	207,0	0,0%
pšenica	Usd cent / busel	599,0	605,3	-1,0%
ryža	USD / 100 libier	15,4	15,8	-2,5%

Zdroj: Poštová banka podľa údajov Bloomberg

Cena najkvalitnejšej kávy Arabica sa minulý týždeň na svetovom trhu dostala na dohľad úrovne 1,80 dolára za libru [t. j. cca pol kilogramu] a je tak najdrahšia za jeden a pol roka. Z dlhodobejšieho pohľadu je však káva v súčasnosti stále lacná. Napríklad v lete 2011 jej cena dosahovala až takmer 3 doláre [za pol kilogramu]. Pod aktuálne zdražovanie kávy sa podpisuje predovšetkým suché počasie v Brazílii, ktorá je najväčším producentom tejto komodity na svete.

Už niekoľko mesiacov rastie na trhu aj cena kakaa. V súčasnosti je o približne tretinu vyššia ako v rovnakom období pred rokom a drží sa na dohľad úrovne 3 000 dolárov za tonu. Od začiatku roka 2014 zaznamenalo kakao cenový rast o 8,3 %. Dôvodom

zdražovania kakaa je suché počasie v oblasti západnej Afriky, odkiaľ pochádzajú až dve tretiny svetovej produkcie tejto plodiny. Ani vyhliadky do ďalších mesiacov tohto roka nie sú pre kakao ružové. Nepriaznivé počasie bude mať zrejme za následok najnižšiu úrodu kakaa za niekoľko rokov a jeho cenovému rastu tak ešte nemusí byť koniec. **Dôvodom cenového rastu kakaa je ale aj vysoký dopyt spotrebiteľov po kvalitnej čokoláde s vysokým obsahom kakaa.**

Svedkami zdražovania sme v prvých dvoch mesiacoch tohto roka boli aj v prípade kukurice, repky či sóje, ktorých ceny za dva mesiace vrátili o cca 8 %. Drahšie ako na začiatku roka sú však aktuálne aj cukrová trstina a bavlna, cena jačmeňa bola na konci februára rovnaká ako na konci decembra 2013. **Jedinými poľnohospodárskymi komoditami, ktoré od začiatku roka zlacneli, sú ryža a pšenica** [pokles cien na trhu o – 1,0 % resp. – 2,5 %].

Vyššie ceny poľnohospodárskych komodít na svetovom trhu sa môžu do určitej miery premietnuť aj do vyšších cien v obchodoch. Výrobcovia potravinových produktov, ktorí na trhu nakupujú vstupy do svojej výroby, však zvyčajne majú uzavreté kontrakty aj na niekoľko mesiacov vopred. To znamená, že krátkodobé cenové výkyvy by sa ich výrazne dotknúť nemali. Ak ale bude cenový rast komodít pokračovať, môžu sa drahšie vstupy premietnuť aj do vyšších veľkoobchodných cien.

Či a o koľko napríklad káva a čokoláda zdrazejú aj v našich obchodoch, bude závisieť od ďalšieho vývoja cien týchto komodít na trhu. **Ak sa ceny na trhu udržia vysoko či dokonca ďalej porastú, je možné, že to pocítia aj peňaženky slovenských kávičkárov a maškrtníkov.** Prípadný rast ceny kávových a čokoládových produktov však bude zrejme predstavovať len niekoľko centov. Do cien tovarov, ktoré nakupujeme, totiž vstupujú aj ďalšie faktory, ako napríklad náklady na balenie, skladovanie či prepravu, ale aj maloobchodná marža.

Kalendár udalostí 10. týždňa

Indikátor	Obdobie	Odhad PABK	Odhad trhu
Maloobchodné tržby [5. marec 2014], v %, r/r	január 2013	–	–
Hrubý domáci produkt [5. marec 2014] v %, r/r, stále ceny	4. kvartál 2013	1,5	1,5
Priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva [5. marec 2014] v EUR	4. kvartál 2013	882,0	–
Nezamestnanosť podľa Výberového zisťovania pracovných síl [5. marec 2014] v %	4. kvartál 2013	–	–
Kľúčová sadzba Poľskej centrálnej banky NBP [5. marec 2014], v %	marec 2014	2,50 [bez zmeny]	2,50
Kľúčová sadzba Európskej centrálnej banky ECB [6. marec 2014], v %	marec 2014	0,25 [bez zmeny]	0,25
Kľúčová sadzba Britskej centrálnej banky BoE [6. marec 2014], v %	marec 2014	0,50 [bez zmeny]	0,50

Predikcie podľa Poštovej banky

Indikátor	4 Q 2013	1 Q 2014	2 Q 2014	2013	2014
HDP [% , r/r, stále ceny] ^{1) 3)}	1,5*	1,5	1,8	0,9*	2,3
CPI [% , r/r] ^{1) 4)}	0,5*	0,3	0,7	0,4*	2,6
HICP [% , r/r] ^{1) 4)}	0,5*	0,3	0,8	0,4*	2,5
PPI [% , r/r] ^{1) 4)}	– 1,7*	– 0,9	0,6	– 1,7*	2,5
Index reálnej mzdy [% , r/r] ^{1) 3)}	0,1	2,0	1,5	0,8	1,0
Evidovaná nezamestnanosť [%] ^{1) 3)}	13,50*	13,74	13,05	14,11*	13,20
Obchodná bilancia [saldo, v mil. EUR] ^{5) 6)}	695,3*	1 070,0	970,0	4 429,7*	3 590,0
EUR/USD ^{2) 4)}	1,37*	1,30	1,30	1,37*	1,30
Základná sadzba ECB ^{2) 4)}	0,25*	0,25	0,25	0,25*	0,25
1M EURIBOR [% , p. a.] ^{2) 4)}	0,22*	0,17	0,17	0,22*	0,20

1) priemer za kvartál

2) ku koncu kvartálu

3) priemer za rok

4) ku koncu roka

5) kumulatív za kvartál

6) kumulatív za rok

* skutočnosť